

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002020

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щиріна Катерина Василівна

2. Kateryna Shchyrina

Кваліфікація: 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7459-8629

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 14.02.03 Соціальна медицина

Дата захисту: 27-06-2024

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.613.185

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.01.11.05

Тема дисертації:

1. Медико-соціальне обґрунтування концептуальної моделі антикризового управління в закладі охорони здоров'я

2. Medical and social justification of the conceptual model crisis management in a health care institution

Реферат:

1. Наукова робота виконана відповідно до визначених мети, об'єкту, предметів дослідження на основі спеціальної програми, структурованої за етапами, на кожному з яких виконувались специфічні завдання із застосуванням загальнонаукових методів дослідження (системний підхід та діалектичний) та методів, визначених паспортом спеціальності «Соціальна медицина» (системного підходу і аналізу на всіх етапах дослідження, бібліосемантичний, соціологічний, медико-статистичний, моделювання, експериментальний, експертних оцінок, графічний). Із матеріалів дослідження формувалась база первинних даних з їх наступною статистичною обробкою, аналізом і узагальненням. Дисертація присвячена дослідженню організаційно-правових засад і медико-соціальному обґрунтуванню антикризового управління в закладі охорони здоров'я. Аналізуючи сучасний стан нормативно-правового забезпечення автономізації ЗОЗ України, встановлено, що

процеси кризового стану ЗОЗ, які беруть свій початок з початком реформування (трансформації ЗОЗ з комунальних закладів в КНП), продовжились поглиблюватися у зв'язку з пандемією COVID19 та зайшли в пікову стадію з початком війни росії проти України, продемонстрували відсутність законодавчих та нормативно-правових актів які б з формували основу для антикризового управління ЗОЗ. У дисертації визначено основні напрямки вдосконалення нормативно-правового забезпечення автономізації комунальних ЗОЗ: фінансування; механізм реорганізації на основі практики автономізації; відповідальність ЗОЗ; формування фінансування ЗОЗ та оптимізації медичного персоналу. Аналізом мережі закладів охорони здоров'я, їх ресурсного, зокрема, кадрового забезпечення, та оцінкою результатів надання медичної допомоги населенню України в 2015-2019 рр., у т. ч., м. Київ, встановлено, що чисельність профільних структурних підрозділів амбулаторно-поліклінічних закладів скоротилася на 5,6%, рівень укомплектованості штатних посад лікарями в Україні зменшився з 90,6% до 88,6%. Медико-статистичним аналізом доведено, що показник фінансово – економічної діяльності, кадрового забезпечення, матеріально-технічного забезпечення 2013–2020 рр. знизилась з 3,8 до 5,4 на 100 тис. нас. при стійкому трендові зростання навантаження на одне ліжко-місце. При зменшенні загальної (на 1,4%) та первинної захворюваності (на 24,8%), рівень навантаження у зв'язку пандемією значно перевищував середні показники серед населення країни (відповідно 7,9 та 6,5 на 100 тис. нас.). А з початком війни ці показники зросли в тричі. Це заглибило ЗОЗ в кризовий стан та підкреслило особливе значення антикризового управління в ЗОЗ і необхідність подальшого обґрунтування та розроблення моделі антикризового управління в ЗОЗ. Базою проведення наукового дослідження обрано Комунальне некомерційне підприємство КНП «Чернігівська обласна клінічна лікарня» Чернігівської обласної ради та КНП «Шкірно-венерологічний диспансер № 2 Деснянського району» м.Києва. Бази дослідження обрані різними за рівнем надання допомоги, з метою дослідження кризового стану у різних за специфікою наданням медичної допомоги та віднесення до різних територіальних громад. Установлено, що в КНП «Чернігівська обласна лікарня» Чернігівської 4 обласної ради впродовж 2015-2021 рр. питома вага оперативних утручань зросла з 61,6% до 79,4%, кількість навантаження на ліжко-місце зросло з 95,5% до 96,3%. При високих показниках якості наданої медичної допомоги (зменшенні летальності з 0,04% до 0,01%, відсутності післяопераційної летальності), водночас в закладі стійко зберігалися високі показники середнього числа днів роботи ліжка (366,0-383,5) та тривалості перебування пацієнта на ліжку (12,9- 12,5 днів) при відповідних середніх показниках по м. Київ 10,4-9,8 днів та по м.Чернігову 10,5-11,1 днів. Це вказало на нераціональне використання ресурсної бази. Формуючи антикризове управління ЗОЗ, важливо розділяти взаємодію та взаємовплив між зовнішнім і внутрішнім середовищем та, власне, самими антикризовим управлінням, оскільки його основне завдання – це попередження як банкрутства, так і стану кризи. Однак, антикризове управління також покликане підвищувати ефективність кадрового потенціалу через: підготовку керівного складу до управління закладом охорони здоров'я в умовах кризи; заходи особистісного та професійно-діяльнісного самовдосконалення керівного складу закладу, з урахуванням власних потреб та соціальні запити держави; розвиток професійних компетенцій, знань та вмінь, у т. ч. щодо використання та застосування інформаційно-комунікаційних технологій у практичній діяльності; розвиток у керівного складу вмінь до швидкої адаптації, знаходження оптимальних та найбільш ефективних шляхів розв'язання проблем організаційного, кадрового та фінансового характеру.

2. The scientific work was performed in accordance with the defined goal, object, subjects of research on the basis of a special program structured by stages, at each of which specific tasks with application were performed general scientific methods of research (systemic approach and dialectical) and methods specified in the passport of the specialty "Social Medicine" (system approach and analysis at all stages of research, bibliosemantic, sociological, medical-statistical, modeling, experimental, expert evaluations, graphic). A database was formed from the research materials primary data with their subsequent statistical processing, analysis and generalization. The dissertation is devoted to the study of organizational and legal foundations and medical and social justification of anti-crisis management in a security institution health. Analyzing the current state of regulatory and legal support of the autonomization of health care facilities of Ukraine, it was established that the processes of the crisis state of health care facilities, which begin with the beginning of reformation (transformation of health care facilities from

communal institutions in KNP), continued to deepen in connection with the COVID19 pandemic and entered the peak stage with the beginning of Russia's war against Ukraine, demonstrated the absence of legislative and normative legal acts that would 3 formed the basis for anti-crisis management of health care facilities. It is defined in the thesis the main areas of improvement of regulatory and legal support autonomization of communal health care facilities: financing; mechanism of reorganization on the basis practices of autonomization; responsibility of health care workers; formation of financing of health care facilities and optimization of medical personnel. Analysis of the network of health care institutions, their resources, in particular, personnel support, and evaluation of the results of medical care of the population of Ukraine in 2015-2019, including the city of Kyiv, it was established that the number profile structural subdivisions of outpatient polyclinic institutions decreased by 5.6%, the level of staffing of full-time positions with doctors in Ukraine decreased from 90.6% to 88.6%. The medical-statistical analysis proved that the financial indicator - economic activity, personnel support, material and technical provision in 2013-2020 decreased from 3.8 to 5.4 per 100,000 population. with a steady trend growth of load per bed. When reducing the total (by 1.4%) and primary morbidity (by 24.8%), the level of burden in communication pandemic significantly exceeded the average indicators among the country's population (7.9 and 6.5 per 100,000 population, respectively). And with the beginning of the war, these indicators increased three times. This plunged ZOH into a state of crisis and emphasized its special importance anti-crisis management in health care facilities and the need for further justification and development of a model of anti-crisis management in health care facilities. Communal was chosen as the base for scientific research non-profit enterprise "Chernihiv Regional Clinical Hospital" Chernihiv Regional Council and KNP "Skin and venereological dispensary No. 2 Desnyan district" of Kyiv. Research bases are chosen at different levels assistance, with the aim of researching the state of crisis in different specificities provision of medical care and assignment to different territorial communities. It was established that in the CNP "Chernihiv Regional Hospital" Chernihivska 4 of the regional council during 2015-2021, the specific weight of operative interventions increased from 61.6% to 79.4%, the amount of load per bed space increased from 95.5% to 96.3%. With high indicators of the quality of the provided medical care (decrease mortality from 0.04% to 0.01%, absence of postoperative mortality), at the same time, the institution maintained high indicators of the average number of days bed work (366.0-383.5) and the duration of the patient's stay in bed (12.9- 12.5 days) with the corresponding average indicators for the city of Kyiv of 10.4-9.8 days and Chernihiv 10.5-11.1 days. This indicated an irrational use of resources base.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Щиріна К.В., Толстанов О.К. Криза багатопрофільного закладу охорони здоров'я під час пандемії COVID-19 Український медичний часопис. 2023; 2:19-22 DOI: 10.32471/umj.1680-3051.154.239787 посилання на електронний ресурс: <https://umj.com.ua/uk/publikatsia-239787-kriza-bagatoprofilnogo-zakladu-ohoroni-zdorov-ya-pid-chas-pandemiyi-covid-19> https://umj.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/WEB_Chاسوبis_154.pdf
- Shchyrina K. V., & Tolstanov, O. K. Interrelation between the level of morbidity of a territorial community and crisis management in a healthcare institution. *Likars'ka Sprava*, 2023;1:61-71. <https://doi.org/10.31640/LS-2023-1-05> <https://liksprava.com/index.php/journal/article/view/514/460>
- Щиріна К. В., Михальчук В.М., Гбур З.В., Толстанов О.К. Заходи з виконання завдань шкірно-венерологічного диспансеру. *Науково-практичний журнал «Україна. Здоров'я нації»* 2019;3(56):11 – 15.

DOI: <https://doi.org/10.24144/2077-6594.3.2019.191625> <http://healy-nation.uzhnu.edu.ua/article/view/191625>

- Щиріна К. В, Михальчук В.М., Гбур З.В., Черненко О.О. Мультидисциплінарний підхід до оптимізації роботи приватної багатопрофільної клініки Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2019;4(82):16-23 DOI 10.11603/1681-2786.2019.4.10943 <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny/article/view/10943/10466>
- Щиріна К. В, Михальчук В.М., Гбур З.В., Черненко О.О. Соціологічне дослідження ефективності роботи багатопрофільної приватної клініки Український медичний часопис НАПО імені Шупика www.umj.com.ua | УКР. МЕД. ЧАСОПИС, 2019; 6 (134) DOI: 10.32471/umj.1680-3051.134.166325 <https://umj.com.ua/uk/publikatsia-166325-sotsiologichne-doslidzhennya-efektivnosti-roboti-bagatoprofilnoyi-privatnoyi-kliniki> https://api.umj.com.ua/wp/wp-content/uploads/2019/11/4821_DOI.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 01200U101680, 0120U104121

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Толстанов Олександр Костянтинович
2. Oleksandr K. Tolstanov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7459-8629

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 36127779200

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голованова Ірина Анатоліївна

2. Iryna Holovanova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8114-8319

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 56739209500

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Любінець Олег Володимирович

2. Oleh Liubinets

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5036-6268

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57191277886

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Царенко Анатолій Володимирович

2. Anatolii Tsarenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1617-3673

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Саволук Сергій Іванович

2. Serhii Savoliuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8988-5866

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57214424404

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бугро Валерій Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бугро Валерій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Серьогіна Наталія Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна